

Gospodarka obiegu zamkniętego z perspektywy przemysłu

- wnioski i rekomendacje

Polish Circular Forum 2024, które odbyło się 13 czerwca br., to już trzecia edycja wydarzenia poświęconego gospodarce o obiegu zamkniętym w ujęciu polskim i europejskim z perspektywy przemysłu. Forum zgromadziło 230 uczestników – przedstawiciele biznesu z całego łańcucha wartości z branż na co dzień mierzących się z wyzwaniami, jakie stawia m.in. Europejski Zielony Ład, a także przedstawiciele administracji publicznej, organizacji branżowych i pozarządowych oraz mediów.

Podczas pierwszej części wydarzenia odbyły się cztery eksperckie rozmowy one-to-one, naświetlające aktualne zagadnienia w zakresie wyzwań stojących na drodze do rozwoju gospodarki cyrkularnej w Polsce, a także szans na jego przyspieszenie.

Marcin Podgórski, Dyrektor Departamentu Gospodarki Odpadami, Emisji i Pozwoleń Zintegrowanych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym mówił o nowym spojrzeniu na gospodarkę i dużych obowiązkach w tym zakresie spoczywających na samorządach. Budując one lokalne polityki, realizują liczne zadania kształtujące przestrzeń, wypełniają zapisy ustawy o samorządach gminnych, w której jest zapisane, że obowiązkiem samorządu jest planowanie przestrzenne,

gospodarka wodna, w tym gospodarowanie ściekami, utrzymanie porządku i czystości w gminach. Istotne jest interdyscyplinarne podejście, które ingeruje nie tylko w kwestie środowiskowe, ale także w procesy wytwórcze, świadczenie usług, dostarczanie zasobów i energii w sposób zrównoważony i jak najbardziej cyrkularny. Oprócz budowania strategii i polityki, które muszą być oparte o rzetelne dane i porządną diagnozę, potrzebne jest finansowanie, które będzie stymulować przejście interesariuszy na gospodarkę cyrkular-

cyjną na Mazowszu. Działania te będą opierać się na współpracy, dyskusji z interesariuszami i wspólnych przedsięwzięciach, które powinny przynosić korzyści samorządom, lokalnej społeczności, ale też firmom. Z punktu widzenia samorządu potrzebna jest Krajowa mapa drogowa pokazująca, jak powinniśmy zmieniać gospodarkę.

**Anna Szajkowska, Legal and Policy Officer DG
Enviroment Komisji Europejskiej**

omówiła rozporządzenie w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów (ESPR). Zaznaczyła, że nie będzie ono ustanawiało wymogów, lecz podstawę do ich późniejszego przyjęcia. Akty delegowane dot. konkretnych produktów będą oparte na ocenie skutków i konsultowane z Forum ds. Ekoprojektu. W pierwszej kolejności w planie prac priorytetowymi produktami są: tekstylia, meble i stal z żelazem. Prowadzone będą konsultacje publiczne w celu zebrania dalszych informacji na temat obiegu zamkniętego odpowiednich produktów, a także lepsze zrozumienie ich łańcuchów wartości i możliwości ich poprawy.

**Patrycja Zeszutek, dyrektorka Departamentu
Programu Wsparcia Innowacji i Rozwoju,
Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej**

opowiadała o zmianach w zakresie finansowania cyrkularnych inwestycji. Wdrażanie rozwiązań z zakresu Gospodarki Obiegu Zamkniętego w przedsiębiorstwach napotyka na duże wyzwania finansowe. Wysokie koszty inwestycyjne oraz opóźnienia w dostępności zewnętrznego finansowania innowacji stanowią główne bariery dla firm. Na szczęście lata 2024-2025

przynoszą nadzieję na zmianę tej sytuacji. W tym czasie transformacja przedsiębiorstw w kierunku GOZ na poziomie organizacji, procesów i produktów uzyskuje silne wsparcie z programów i funduszy Unii Europejskiej. Dostępne środki na poziomach regionalnym, krajowym i unijnym wspierają innowacje, zrównoważony rozwój oraz transformację przemysłową. Dzięki temu nadchodzi czas na długo oczekiwane zmiany w polskich przedsiębiorstwach.

**Umberto Credali, prezes Fundacji Plastics-
-Europe Polska, Członek Zarządu i Dyktor
Sprzedaży Basell Orlen Polyolefins Sp. z o. o.
oraz Prezes Zarządu Basell Orlen Polyolefins
Sprzedaż Sp. z o. o.**

w kontekście mapy drogowej branży „The Plastics Transition” wskazywał korzyści wynikające z rozwoju cyrkularnych polimerów i ich wpływu na inne branże, w których polimery są nieodzownym materiałem: *Tworzywa sztuczne to materiał, który według wielu badań opierających się na pełnej środowiskowej ocenie cyklu życia tzw. LCA (Life Cycle Assessment), charakteryzuje się najniższym śladem węglowym. Tworzywa cyrkularne dodatkowo zmniejszają ten wskaźnik poprzez wyłączenie emisji związanych z wykorzystaniem surowców kopalnych. Różnica będzie jeszcze większa, kiedy weźmiemy pod uwagę np. polimery cyrkularne pochodzące z surowców odnawialnych, zwłaszcza gdy bio-surowiec jest również odpadem rolniczym lub pochodzącym z przemysłu spożywczego. Tworzywa bio-pochodne mogą być wykorzystane we wszystkich aplikacjach, w których stosuje się poliolefiny, w tym również w tych najbardziej wrażliwych, takich jak opakowania na żywność.*

Esencję wydarzenia stanowiła sesja Okrągłych Stołów, których ideą jest otwarta dyskusja wszystkich uczestników. Rozmowy przy 21 stołach toczyły się wokół trzech wiodących tematów: Zrównoważona produkcja i użytkowanie, Legislacja-Informacja-Edukacja oraz Analiza danych i narzędzia. Dzięki aktywnemu zaangażowaniu gości Forum, wspólnie wypracowano wnioski i rekomendacje poświęcone rozwojowi gospodarki obiegu zamkniętego w Polsce dla różnych obszarów tematycznych i branż.

1. MARKETING I PR W CYRKULARNEJ GOSPODARCE – ANNA GOŁAWSKA, CONTEC

W dziedzinach marketingu i PR wspierających rozwój GOZ w Polsce konieczna jest praca w obszarze poszerzania świadomości wewnątrz firm i zwiększania otwartości na cyrkularne rozwiązania na poziomie zarządu, który podejmuje strategiczne decyzje, w tym dotyczące włączania cyrkularnej komunikacji i marketingu do globalnej strategii. Za niezbędne uznajemy wsparcie komunikacji poświęconej gospodarce obiegu zamkniętego na poziomie systemowym i państwowym, które gwarantowałoby lepsze i szersze zrozumienie społeczne dla cyrkularnych propozycji i rozwiązań. Oprócz tego należy położyć nacisk na spójność prowadzonej komunikacji i dopasowanie jej do grup docelowych

w całym łańcuchu wartości – omawiana tematyka jest bowiem bardzo złożona i konsumenci mogą czuć się w niej zagubieni.

2. ROLA NGO W ROZWIJANIU GOZ – FILIP PIOTROWSKI, UNEP/GRID-WARSZAWA

Organizacje pozarządowe mają kluczową rolę w rozwijaniu GOZ. Na poziomie centralnym ich rolą jest wpływanie poprzez proces konsultacji na wprowadzanie do polskiego prawa rozwiązań wzmacniających zamknięcie obiegu. W odróżnieniu od pozostałych interesariuszy nie są one bowiem związane szeregiem zależności ekonomicznych, łatwiej jest więc im proponować rozwiązania wykraczające poza obecne standardy. Coraz silniejsze sieci powiązań międzynarodowych tworzą z orga-

nizacji pozarządowych także idealne narzędzie transferu rozwiązań i dobrych praktyk z innych krajów. Jednocześnie poprzez znajomość lokalnych realiów mogą one dostosowywać importowane rozwiązania do specyfiki lokalnej. Organizacje eksperckie muszą także stanowić łącznik pomiędzy poszczególnymi interesariuszami w łańcuchu wartości podczas wypracowywania konsensualnych rozwiązań, szczególnie gdy funkcjonują oni w różnych porządkach instytucjonalnych, jak chociażby przedsiębiorstwa i samorządy. NGO-sy powinny wskazywać pola potencjalnej współpracy oraz optymalne rozwiązania maksymalizujące długoterminowe korzyści. Na poziomie wdrażania polityk GOZ, udział NGO pozwoli na efektywną implementację rozwiązań, zgodną z wartościami i oczekiwaniami społeczności lokalnych.

3. ZIELONE FINANSOWANIE I WSPARCIE IOB – PIOTR NEJMAN, FUNDACJA CIRCULAR POLAND

Rola finansowania i IOB wykracza poza obszar dostarczania jedynie kapitału. Oferują również szeroki zakres wiedzy, doradztwa, kierując strategię firm, są motorem kształtującym rynek. Wśród przedsiębiorców potrzebne jest zwiększenie świadomości w korzystaniu z zielonych inwestycji, aby nie bały się korzystać z dostępnego finansowania. Natomiast zbyt złożone regulacje prawne mają negatywny wpływ na działalność firm. Kluczowe jest, by były projektowane z udziałem przedsiębiorców i wszystkich interesariuszy, uwzględniając również odpowiednie wyprzedzenie czasowe ich obowiązywania, co umożliwi odpowiednie i realne przygotowanie się firm na nadchodzącą zmianę na rynku.

4. NAUKA: KOMPETENCJE, EDUKACJA, INNOWACJE – PIOTR GLAZER, POZNAŃSKI INSTYTUT TECHNOLOGICZNY

Wprowadzenie modelu gospodarki obiegu zamkniętego często wiąże się z początkowymi wysokimi kosztami inwestycji w nowe technologie, przekształcenie łańcuchów dostaw i zmiany infrastrukturalne. Nauka powinna spełniać funkcje edukacyjną społeczeństwa w tematyce GOZ, wsparcia dla przemysłu (również w temacie pozyskiwania środków na rozwój) oraz wprowadzenia innowacji umożliwiających GOZ. Możliwe będzie to poprzez wprowadzenie interdyscyplinarnych programów edukacyjnych, które są kluczowe dla budowania głębokiego zrozumienia i świadomości zasad zrównoważonego rozwoju wśród szeroko rozumianego społeczeństwa jak i profesjonalistów, przygotowując ich do innowacyjnego myślenia i działania w tej dziedzinie. W transformacji kluczowe są partnerstwa z przemysłem i organizacjami pozarządowymi umożliwiające transfer wiedzy i technologii, co przyspiesza praktyczne wdrożenie naukowych oraz technologicznych innowacji. Instrumenty certyfikacyjne zapewniają narzędzia

niezbędne do efektywnego zarządzania zasobami, procesami recyklingu i szeroko rozumianej GOZ. Niezbędne jest finansowanie projektów badawczych, które pozwala na rozwój nowych, bardziej efektywnych technologii, które są kluczowe dla minimalizacji odpadów i maksymalizacji ponownego wykorzystania materiałów. Natomiast organizowanie warsztatów i konferencji sprzyja budowaniu sieci współpracy oraz wymianie wiedzy, co jest niezbędne dla ciągłego rozwoju i innowacji w ramach ekosystemów branżowych. W tym zakresie istotne jest również budowanie kompetencji pracowników, jak i wielu organizacji poprzez odpowiednie szkolenia i wsparcie umiejętności niezbędnych do skutecznego wdrażania praktyk gospodarki obiegu zamkniętego.

5. ROLA ADMINISTRACJI W ZIELONEJ TRANSFORMACJI – MARCIN PODGÓRSKI, UMMW

Transformacja w kierunku GOZ powinna być prowadzona w taki sposób, aby nie doprowadzić do spadku konkurencyjności firm na rynkach krajowych i europejskim, nadmiernych kosztów i obciążeń administracyjnych i finansowych. Ponadto wprowadzone przepisy powinny być racjonalne i uwzględniać ogólne dobro środowiska (szersza perspektywa). W celu umożliwienia transformacji GOZ istotna jest realizacja kolejnych kroków, takich jak: 1. Zapewnienie ramowej strategii krajowej, stabilnej, przemysłowej uwzględniającej długofalowe skutki polityk i planów oraz ewentualne problemy. 2. Stabilne, konsekwentne przepisy uwzględniające specyfikę branż nastawione na realizację celów, a nie jedynie wypełnianie zobowiązań. 3. Wprowadzenie mechanizmów pozwalających na skrócenie procedur administracyjnych oraz ogra-

niczenie obciążeń administracyjnych, dzięki czemu możliwe będzie podejmowanie szybkich decyzji inwestycyjnych będących odpowiedzią na zachowania rynku. 4. Zapewnienie rzetelnych danych w gospodarce odpadami pozwalających na wyciąganie wniosków oraz analizy służące planowaniu działań w organizacjach publicznych i prywatnych. 5. Współpraca pomiędzy instytucjami/urzędami. Zapewnienie synergii przepisów z różnych branż. Realizacja tych kroków przyczyni się do ograniczenia populizmu w podejmowaniu decyzji, który prowadzi często do nieuzasadnionych, nielogicznych zmian prawnych mających negatywne, długofalowe skutki dla biznesu. Dojrzała polityka powinna opierać się na kształtowaniu rzeczywistości w oparciu o rzetelne dane, a nie uleganiu wykarmionej populizmem i demagogią opinii publicznej. Kluczowe jest wdrożenie mechanizmów służących do realizacji wyzwań GOZ (przejście z planowania na wdrażanie). Wprowadzenie systemu zachęt, w tym ulg podatkowych pozwalających na wzrost konkurencyjności surowca wtórnego względem surowca pierwotnego. Wprowadzenie ROP-u i systemu kaucyjnego w sposób płynny, z uwzględnieniem interesów poszcze-

gólnych branż i ogólnego dobra środowiska. Dlatego tak istotna jest administracja jako partner w zielonej transformacji. Administracja gwarantująca spójne podejście poszczególnych poziomów administracji i instytucji. Pełniąc rolę mentora, koordynatora i moderatora procesów planistycznych i budowania strategii.

6. ANALIZA DANYCH I RAPORTOWANIE – WERONIKA CZAPLEWSKA, ENVIRLY

Rzetelne dane pomagają w podejmowaniu efektywnych (operacyjnie, kosztowo i prośrodowiskowych) decyzji biznesowych. Między innymi dlatego potrzebna jest rewizja obowiązujących systemów (np. Bazy Danych o Odpadach) poprzez rozszerzenie ich funkcjonalności, poprawę jakości i weryfikowalności gromadzonych przez nie informacji. Kolejno powinny być wprowadzone odpowiednie bodźce ekonomiczne za rzetelną sprawozdawczość, co będzie zachętą dla przedsiębiorców.

7. ZRÓWNOWAŻONY ŁAŃCUCH DOSTAW I CYRKULARNA LOGISTYKA – ANNA MIERNIKIEWICZ, VIVE LOGISTICS

Celem określonym i dyskutowanym przy stole było zachowanie zrównoważonego rozwoju

gospodarki bez pogorszenia warunków prowadzenia działalności przez kolejne pokolenia. Osiągnięcie tego celu będzie możliwe poprzez dostosowanie polityk państwa do potrzeb i wyzwań biznesu. Nieodzownym elementem na tej drodze jest wspieranie istniejących i powstawanie nowych innowacji, które są nieodłączną składową stymulującą rozwój gospodarki obiegu zamkniętego.

8. NA DRODZE DO CYRKULARNEJ TRANSFORMACJI: DLACZEGO POTRZEBUJEMY RECYKLINGU CHEMICZNEGO? – DAMIAN DANIELEWICZ, BASF

Recykling chemiczny może poradzić sobie z frakcjami odpadów, z którymi nie radzi sobie recykling mechaniczny, dlatego jest to technologia przyszłości. Jesteśmy na początku tej drogi rozwoju i mamy wiele barier do pokonania, żeby rozwinąć tę technologię, w pełni domykając obieg tworzyw sztucznych w gospodarce. Główne z barier to brak odpowiedniej legislacji i wsparcia rządowego, niski poziom edukacji oraz brak dostępności odpowiedniego surowca. Do ich pokonania kluczowy jest dialog między branżami odpadową, chemiczną i pozostałymi, a także legislacja sprzyjająca rozwojowi recyklingu chemicznego i współpraca

z administracją państwową (między innymi związana z uzyskiwaniem pozwoleń środowiskowych i procesami kontroli). W zakresie edukacji zwracamy uwagę na precyzyjne definicje i stosowanie nazewnictwa podkreślającego wartość odpadów jako potencjalnych surowców (np. stosowanie terminu „surowiec cyrkularny” zamiast „surowiec odpadowy”). Recykling chemiczny w pełnej skali będzie możliwy tylko dzięki stałemu dostępowi do powtarzalnego surowca.

9. NA DRODZE DO CYRKULARNEJ TRANSFORMACJI: OD REGULACJI DO INNOWACJI – KINGA ŚWIERAD, BASF

Do cyrkularnej transformacji sama idea nie wystarcza. Potrzebne są regulacje tworzące ramy, w których innowacyjność może kwitnąć, zapewniając ochronę własności intelektualnej, promując badania i rozwój oraz wspierając transfer technologii. Z jednej strony są wyzwaniem, ale z drugiej szansą na rozwój nowych rozwiązań. Nowe władze unijne powinny tworzyć realne regulacje i lobbować je na poziomie globalnym. Lokalnie, wspólnie ze wszystkimi interesariuszami, powstawać muszą wspierające, uproszczone ramy prawne i chronić wewnętrzny rynek unijny i krajowy wobec importowanych towarów i usług. Potrzebujemy

do tego zwiększenia kompetencji merytorycznych administracji, wsparcia kompetencji merytorycznych w biznesie, edukacji społeczeństwa, odejścia od skomplikowanych i długotrwałych procedur administracyjnych, prze-modelowania współpracy nauki i przemysłu w celu wsparcia rozwoju innowacyjności, zielonych zamówień publicznych, innych mechanizmów wsparcia finansowego i ulg podatkowych oraz ułatwienia dostępu do narzędzi AI.

10. TWORZYMY ZEROEMISYJNY SYSTEM TWORZYW SZTUCZNYCH: ROLA INNOWACYJNYCH POLIMERÓW W REDUKCJI EMISJI CO₂ – IZABELA JASKÓLSKA, BASELL ORLEN POLYOLEFINS

Teza wypracowana przez dyskutantów mówi, że od strony technologii i know-how przemysł jest przygotowany do stworzenia całego systemu tworzyw sztucznych zmierzającego w kierunku zeroemisyjności, a także ma określoną mapę drogową w tym kierunku („The Plastics Transition”). Niemniej dla osiągnięcia tych celów niezbędne są konkretne ramy legislacyjno-finansowe zebrane w 7 punktów. 1) Stabilne i przewidywalne otoczenie legislacyjne dla roz-

woju przemysłu. 2) Holistyczny plan działań, eliminujący niespójności regulacyjne, sprzeczne cele, złożoność w legislacji i jej „przewymiarowanie” oraz uwzględniający wpływ tych działań na wiele branż i na całościowe cele do osiągnięcia neutralności klimatycznej. 3) Ekspercki dialog i konsultacje z przemysłem w procesie tworzenia i modyfikacji regulacji. 4) Równe traktowanie wszystkich materiałów: tworzywa sztuczne są na celowniku często pod presją fałszywych założeń dotyczących ich wpływu na środowisko. 5) Uznanie różnych polimerów cyrkularnych za komplementarne. 6) Mechanizmy finansowo-podatkowe, które wspierałyby stabilnie rosnące zapotrzebowanie na polimery cyrkularne. 7) Program ramowy wobec rosnącej presji polimerów pochodzących z regionów pozaeuropejskich.

11. TWORZYMY CYRKULARNY SYSTEM TWORZYW SZTUCZNYCH: PROJEKTOWANIE DLA RECYKLINGU – TOMASZ LISTOŚ, BASELL ORLEN POLYOLEFINS

Świat nie jest idealny – nie jest możliwe, aby 100% aplikacji tworzyw sztucznych idealnie

nadawało się do recyklingu. Aby jednak zbliżyć się do tego celu, potrzebujemy eko-projektowania o ściśle określonych regułach, wdrażanego za pomocą standardów technicznych, ram prawnych lub inicjatyw politycznych. Rola regulatora jest kluczowa w zakresie zdefiniowania określonych reguł dla wszystkich interesariuszy w łańcuchu produkcyjno-logistyczno-sprzedazowym, włączając w ten proces przetwórców, właścicieli marek i sieci handlowe oraz organizacje konsumenckie. Póki co rozwiązania w zakresie eko-projektowania nie są jeszcze szeroko i powszechnie wprowadzane, a konsumenci, ale i sami uczestnicy łańcucha wartości, nie zawsze rozumieją ideę zmian (np. butelka PET złączona z nakrętką). Jednym z pożądaných rozwiązań jest standaryzacja kształtu i pojemności opakowań wsparta znakowaniem lub użyciem odpowiednich markerów ułatwiających identyfikację opakowań na etapie segregacji i sortowania.

12. JAKICH DANYCH POTRZEBUJE CYRKULARNA GOSPODARKA? – RADOŚLAW DOMAGAŁA, FUNDACJA PLASTICSEUROPE POLSKA

Dane dotyczące cyrkularności wykorzystywane są w całym łańcuchu wartości do podejmowania kluczowych decyzji, w tym inwestycyjnych. Tymczasem wyzwaniem dla przedsiębiorstw są istotne rozbieżności w aktualnie możliwych do pozyskania danych (np. EUROSTAT, GUS, BDO, raporty branżowe, dobrowolne deklaracje przedsiębiorstw), wynikające z odmiennych definicji, kryteriów oraz przyjmowanych metodyk, a także braku weryfikacji ich poprawności przez jednostki odpowiedzialne. Niezbędne jest zatem podjęcie pracy ministerstwa nad stworzeniem lub udoskonaleniem istniejących

narzędzi na poziomie krajowym, pozwalającym na gromadzenie danych według ujednoczonej metodyki i kryteriów. Dla powodzenia takiego zadania kluczowe jest włączenie w prace ekspertów i uczestników łańcucha wartości, będących docelowymi użytkownikami takich systemów. Potrzeba także zapewnienia wiarygodności i mechanizmów kontroli wprowadzanych do systemów danych (np. poprzez systemy certyfikacji lub kontrole krzyżowe) oraz objęcia systemem produktów spoza UE i jednoznacznego unormowania w statystykach recyklingu dokonywanego poza krajem.

13. ZRÓWNOWAŻONA PRODUKCJA W PRAKTYCE – ANNA GOLICZEWSKA, MLEKPOL

Przemysł jest przygotowany do transformacji w kierunku zrównoważonego rozwoju. Cele i efekty transformacji są uzależnione w znacznym stopniu od inicjatyw podejmowanych przez przedsiębiorstwa. Kluczowe znaczenie ma rozwój nowych technologii, procesów, rozwiązań w tym m.in. ekoinnowacji/ekoprojektowania. Wśród głównych celów wymieniono: efektywność energetyczną, innowacje tech-

nologiczne (badania i rozwój, automatyzacja, cyfryzacja), recykling chemiczny poprzez maksymalne wykorzystanie potencjału surowców wtórnych i utrzymanie ich w obiegu oraz zarządzanie cyklem życia produktu (ekoprojektowanie, analiza LCA). Istotnym aspektem jest certyfikacja, zarówno jako potwierdzenie i weryfikacja prowadzonych działań zgodnych ze zrównoważoną gospodarką. Jednakże z perspektywy uczestników łańcucha wartości i interesariuszy procesów wśród kluczowych barier możliwości transformacji przemysłu wymieniono biznesowe i finansowe ze względu na: wysokie koszty inwestycji, trudności w pozyskiwaniu finansowania zewnętrznego, wysokie obciążenie producentów kosztami recyklingu, zwiększone nakłady na badania i rozwój. Kolejne zdiagnozowane bariery to regulacyjne i rządowe, gdyż brakuje jednoznacznych przepisów, zachęty publiczne są ograniczone i brakuje odpowiedniej infrastruktury gospodarowania odpadami. Ostatnią trzecią, wskazywaną barierą jest edukacja i z tym związana niewystarczająca wiedza, niewielki dostęp do: doradztwa, wsparcia rządowego, szkoleń i brak systemu zachęt.

14. TYKAJĄCY ZEGAR PPWR – CO MUSI WIEDZIEĆ SEKTOR OPAKOWAŃ? – MAGDALENA DZICZEK, ZWIĄZEK PRACODAWCÓW EKO-PAK

PPWR jest bardzo ambitną regulacją, której celem powinno być przyspieszenie transformacji gospodarki w kierunku obiegu zamkniętego. Niestety wiele szczegółowych rozwiązań nie jest znanych, ponieważ mają one dopiero zostać wypracowane i opublikowane w formie rozmaitych aktów delegowanych – to zwiększa niepewność przedsiębiorców, którzy nie mają

konkretnych informacji o przyszłych obowiązkach. Wiedzą, że one będą, ale jakie konkretnie – już nie. Dodatkowo część ambicji jest trudna do zrealizowania z obiektywnych przyczyn – przykładem są cele zawartości recyklatów w nowych opakowaniach innych niż PET w sytuacji, gdy żaden inny rodzaj tworzywa sztucznego nie posiada stosownej certyfikacji umożliwiającej zastosowanie recyklatu do kontaktu z żywnością. Na pewno PPWR będzie istotnym wyzwaniem dynamicznych zmian i wdrażania innowacji, jednak dopiero jego pełny kształt da nam całościowy pogląd na szczegóły zobowiązań, które przyjdzie nam wypełniać. Przedsiębiorcy liczą na niezwłoczne podjęcie prac nad aktami wykonawczymi.

15. ŚWIADOMY KONSUMENT PRZYSZŁOŚCI – CZEGO BĘDZIE WYMAGAŁ OD BIZNESU? – AGNIESZKA PLENCLER, FORUM KONSUMENTÓW

Zaufanie konsumentów do biznesu jest niezbędne do długoterminowego sukcesu firm. Występujące różnice między deklaracjami a zachowaniami konsumentów podkreślają potrzebę autentyczności i konsekwencji

w działaniach biznesowych, aby zdobyć i utrzymać lojalność klientów. Konsument przyszłości potrzebuje uproszczenia rzeczywistości, bezpieczeństwa i wiarygodności informacji. Dlatego między innymi konsument powinien otrzymać produkt odpowiednio oznaczony. Potrzebna jest zatem dodatkowa naklejka z informacją, liczbą, komunikatem informującym o śladzie węglowym. Prosta i jednolita informacja dla wszystkich produktów, tzw. paszport informacyjny dla każdego produktu. Wtedy faktycznie konsument decyduje, czy zależy mu tylko na produkcie, czy uwzględnia też aspekty ekologiczne. Najważniejsza w tej perspektywie jest edukacja i właściwa motywacja konsumentów. Konsumenty przyszłości będą umieli wykorzystać siłę grupy i rządzić światem w myśl zasady: mój portfel, mój głos.

16. EFEKTYWNOŚĆ – ZBIÓRKA, ODBIÓR I ZAGOSPODAROWANIE – KATARZYNA WOLNY-TOMCZYK, KANCELARIA ECO LEGAL

Barierami transformacji w kierunku uzyskania efektywnej gospodarki odpadami jest brak należytej i efektywnej edukacji m.in. dla administracji, by mogła spojrzeć na zakład jako żywy organizm, który się rozwija i ciągle ewoluuje. Natomiast zbyt długie procesy wydawania decyzji środowiskowych (odpadowych), powodują obciążenie zbyt dużym ryzykiem inwestycyjnym dla przedsiębiorców. Na to nakładający się brak jednolitych interpretacji przepisów i stabilnego prawa stanowią kluczowe bariery w transformacji cyrkularnej. Dlatego tak ważny jest partnerski dialog administracji z branżą, dzielenie się swoimi doświadczeniami nie tylko pomiędzy przedsiębiorcami, lecz także z administracją/decy-

dentami. Należy również wzmocnić selektywną zbiórkę nie tylko w bio, ale we wszystkich frakcjach. Konkludując, należy zacząć od tu i teraz, a perspektywa sama zacznie się tworzyć. Dla tego istotne jest m.in. jak najszybsze wdrożenie ROP, działań edukacyjnych, jak i innowacyjnych, jak choćby nietypowe programy dot. odbioru specyficznych odpadów (strzykawki, płyty CD).

17. RZETELNE DANE W GAŚZCZU GREENWASHINGU – KAZIMIERZ BORKOWSKI, AMBIENTE

Kładziemy po raz kolejny akcent na konieczności posługiwania się rzetelnymi danymi w całym łańcuchu wartości, ponieważ są one podstawą do podejmowania decyzji strategicznych, ale i decyzji w codziennej działalności. Standardowe podejście przedsiębiorstw w tym zakresie powinno opierać się na wiarygodnych danych makro, mikro i w łańcuchu wartości, określaniu i mierzeniu oddziaływania firmy na środowisko zewnętrzne, uruchomienia wewnętrznych i zewnętrznych schematów audytowania, dostosowaniu swojej działalności i portfolio do tez wynikających z audytów i przeglądów eksperckich, rzetelnym infor-

mowaniu w łańcuchu dostaw i w zewnętrznej komunikacji pozafinansowej. Takie wiarygodne i rzetelne dane zebrane w dobrej wierze z całego łańcucha wartości pozwolą uniknąć oskarżeń o greenwashing. Są one niezbędne do prawidłowego zaprojektowania transformacji organizacji w kierunku cyrkularności i gospodarki zeroemisyjnej. Natomiast w przypadku braku odpowiednich danych należy zapewnić ich pozyskanie, co wymaga alokacji odpowiednich zasobów oraz wykorzystania technologii cyfrowych, takich jak Digital Product Passport. Co istotne, zdefiniowane przez dyrektywy europejskie kryteria raportowania niefinansowego będą wspomagać wykorzystanie rzetelnych danych. Dodatkowo pokolenie Z może być motorem napędowym zmian i wymuszać pełną informację oddziaływania na środowisko od organizacji.

18. RE-SUROWCE – PRZETWARZANIE I RECYKLING – MARCIN KWIATKOWSKI, TOMRA

Rynek zmaga się z brakiem jasnych norm jakościowych oraz oceniania, co przekłada się na błędy w wycenach oraz określaniu wartości surowców przeznaczonych do przetwórstwa. Konsekwencją tych braków są także dodatkowe problemy w zakresie obiegu dokumentów, zezwoleń i rozwiązań na płaszczyźnie reklamacji i zwrotów surowców do źródła. W związku z tym obszar normalizacji jakości feedstocku w perspektywie 2030-2050 wymaga według nas podjęcia zdecydowanych działań. Wśród koniecznych kroków do osiągnięcia celu wskazaliśmy m.in. wyższą świadomość konsumenta poprzez poprawę strategii edukacji, „agresywną” edukację prowadzoną przez szkoły i instytucje państwowe

w szerokim spektrum konsument /przetwórcą/ wytwórcą, wykorzystywanie kompetencji posiadanych przez przemysł oraz wspomagającą legislację. Istotna jest także idea stworzenia specjalnego zespołu szkoleniowego i promowanie poprawy jakości re-surowców u źródła tj. w sortowniach i wśród przetwórców, aby przekaz branży w tym zakresie był liniowy i jasno ukierunkowany. Polityka GOZ będzie kluczową formą wsparcia i narzędziem egzekucji standaryzacji jakości re-surowców.

19. RE-SUROWCE – PRZETWARZANIE I RECYKLING – MICHAŁ KUSZ, WASTES SERVICE GROUP

Przede wszystkim konieczna jest unifikacja i standaryzacja rodziny produktów jako główny element wsparcia procesów recyklingu. Istotną rolę odgrywa dostosowanie procesów legislacyjnych do uwarunkowań rynkowych. Nie można zapomnieć również o kształtowaniu świadomości konsumenta jako głównym elemencie kreowania trendów rynkowych.

20. NARZĘDZIA KSZTAŁTOWANIA ZRÓWNOWAŻONEJ GOSPODARKI: NIE TYLKO ESG I LCA – JOANNA LEONIEWSKA-GOGOLA, DELOITTE

Aby móc kreować zrównoważony biznes, przedsiębiorcy potrzebują motywacji w postaci języka korzyści, w tym ulg podatkowych i inwestycyjnych na zielone inwestycje (na etapie planowania, ale również operacyjnym), dofinansowań do budowy kapitału ludzkiego, spójnego standardu dla procesu wdrożenia wyników analizy podwójnej istotności (obszarów istotnych) oraz bezpiecznych i pewnych surowców. Niezbędne do rozwoju zrównoważonego biznesu jest także wsparcie sprawnych

i współpracujących służb kontrolnych i ustawodawczych między innymi poprzez stworzenie sektorowych grup roboczych ekspertów przy Ministerstwie ds. budowania zrównoważonej gospodarki, zmapowanie ryzyk dla mikroprzedsiębiorstw (zwłaszcza lokalnych) i stworzenie przestrzeni konsultacji w sprawie ESG, w tym pakiet „informacji na start”. A zatem odporność na zachwianie rynku i konkurencji, w tym ochrona rynków lokalnych ukierunkowanych na zrównoważany rozwój poprzez podnoszenie świadomości dot. potrzeb ESG oraz poprzez ulgi na skracanie łańcuchów dostaw to nadrzędne narzędzia wspierające rozwój GOZ.

21. CYRKULARNE INWESTYCJE, INNOWACJE, TECHNOLOGIE – WITOLD CHEMPEREK, POLSKA KORPORACJA RECYKLINGU

Cyrkularność wymaga szerokiego wsparcia regulacyjnego we wszystkich aspektach łańcucha wartości, począwszy od eko-modelowania produkcji konsumenckiej, a skończywszy na wsparciu dla produktów cyrkularnych. Dlatego regulacje prawne wspierające cyrkularność muszą być bardzo dobrze osadzone w realiach przemysłowych, w szczególności w modelach organizacji i finansowania gospo-

darowania obiegiem odpadowym; uwzględniać występujące uwarunkowania w gospodarce i czasie oraz otoczenie gospodarcze i uwarunkowania międzynarodowych rynków, w tym światowe mega-trendy w zakresie cen surowców i polityk surowcowych. Mniej „pary” w ideologię zielonego ładu – więcej realiów gospodarczych. Natomiast środki finansowe mające wspierać cyrkularność muszą być zaadresowane na wsparcie celów w zakresie tworzenia przestrzeni do wprowadzania na rynek produktów cyrkularnych, w szczególności w zakresie: promocji i edukacji obiegu

zamkniętego, transparentnych wymogów prawnych i ich obiektywnej weryfikacji (instytucja europejska), i co ważne, udziału re-surowców w nowych produktach wraz ze zbudowaniem systemowych zachęt finansowych dla producentów do stosowania surowców cyrkularnych w powiązaniu z systemem opłat produktowych w ramach rozszerzonej odpowiedzialności producenta. Kluczowe jest właściwe i precyzyjne zaadresowanie pieniędzy na transformację w kierunku GOZ. W transformacji cyrkularnej należy zwrócić uwagę nie tylko na jej wsparcie poparte badaniami lecz kolejnym krokiem, jakim jest realne wdrożenie oraz wprowadzanie produktów na rynek; potrzeba szerszego wsparcia stadiów przemysłowych i ekspansji rynkowej. Niezbędna jest zielona ochrona rynku przed tendencjami „greenwashingu” i nieuczciwej konkurencji z zewnątrz wspólnego rynku. Wsparciem w tym działaniu powinna być jednolita certyfikacja europejska dla produktów cyrkularnych, która powinna opierać się nie na „prywatnych” standardach, a na obiektywnych kryteriach i ich weryfikacji.

Organizatorzy:

KLASTER
GOSPODARKI CYRKULARNEJ
I RECYKLINGU

Partnerzy:

Partner strategiczny:

Partner technologiczny:

Patronat Honorowy:

Ministerstwo
Rozwoju i Technologii